

měřené. První soud přijal v prvním svém rozsudku za dokázané, že žalovaný pronajímatel uzavřel nájemní smlouvu se žalobci jen pod podmínkou, že se žalobci zavázali mimo nájemné platiti ještě 600 Kč měsíčně spolužalované manželce pronajímatelově za to, že se vzdává zamýšleného otevření obchodu. Odvolací soud tehdy zrušil první rozsudek procesního soudu a nařídil mu doplnění v tom směru, zda jest celková měsíční částka 800 Kč přemrštěné nájemné a pokud jest přemrštěné, což první soud zjistil a což jest v odvolání žalovaných napadáno. Z toho, co až posud uvedeno, jest vidno, že se žalovaní neprávem odvolávají na předpis § 14 zákona o ochr. nájem., pokud by šlo o jinou úplatu mimo nájemné, neboť ten stanoví volnost smluvní jen ve příčině nájemného, nikoli ve příčině jiných úplat, které by byly podle § 20 zákona o ochr. náj. zapovězeny.

Čís. 8842.

Společnosti s r. o. (zákon ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák.).

Společnost s r. o. může si zřídit jednoho nebo více prokuristů. Usnáseti se o tom, zda má býti vůbec udělena prokura, přísluší všem společníkům. Přenesení prokury na určitou osobu náleží, pokud společenská smlouva jinak nepředpisuje, všem jednatelům pospolu. Za prokuristy lze jmenovati i společníky, pokud nejsou jednatelem. Při usnesení společníků o zřízení prokuristů mohou hlasovati i společníci, kteří jsou jmenováni prokuristy. Lze zřídit dva prokuristy se samostatným právem k zastupování společnosti a k znamenání firmy, třebaš jednatele podle společenské smlouvy jsou oprávněni k zastupování a k znamenání firmy jen kolektivně.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1929, R I 67/29.)

Rejstříkový soud nevyhověl opovědi společnosti s r. o., by byli zapsáni do obchodního rejstříku prokuristé Richard L. a Emil G., kteří byli zároveň společníky. Důvody: Podle doslovu § 12. společenské smlouvy děje se znamenání firmy kolektivně, a to zejména v případě, že zřízení jsou prokuristé; důsledně může býti za tohoto právního stavu udělena jen prokura kolektivní. § 12 smlouvy nemá výslovného ustanovení, že firmu může znamenati samostatně jeden prokurista, zejména nemá společenská smlouva ustanovení pro případ čl. 42 druhý odstavec obch. zák. Prokuristé nyní k zápisu opovídaní odvozují své právo zastupovací a znamenací od jednatelů, kteří však podle § 12. smlouvy znamenají jen kolektivně, kteří tedy nemohou platně udělit více práva, než sami mají. Krom toho Richard L. a Emil G. jsou společníky společnosti a ve smyslu § 15. zákona čís. 58/1906 ř. zák. a se zřetelem na § 28. téhož zákona sluší za to míti, že mohou býti po čas svého společenského poměru ustanoveni jen jednatelem, nikoliv však prokuristy. Posléze ustanovení § 12. společenské smlouvy, že společnost jest oprávněna ustanoviti prokuristy, jest rozuměti tak, že ustanovení prokuristů náleží do působnosti valné hromady společnosti (viz také § 35 čís. 4 cit. zák.). Rozkladu soud své stolice revy-

hověl d o d a v k d ů v o d ů m svého původního usnesení: že, i když podle § 12. společenské smlouvy společnost může ustanoviti jednoho nebo více prokuristů jednotlivců, nemá toto ustanovení praktického významu, poněvadž podle výslovného předpisu téhož § 12 společenské smlouvy děje se znamenání firmy bezvýjimečně kolektivně, což platí také pro jednatele, tím více pro prokuristy, takže ve skutečnosti nelze ustanoviti prokuristu jednotlivce. R e k u r s n í s o u d nevyhověl rekursu. D ů v o d y : Soud rekursní nesdílí názor prvního soudu, že společníci společnosti s r. o. nemohou býti ustanoveni prokuristy společnosti. Tento názor nemá opory v § 15. a 28. zák. ze dne 6. března 1906 čís. 58 ř. zák., neboť § 11 cit. zák. stanoví pouze, že, zřídí-li se společníci ve smlouvě společenské za jednatele, může se tak státi jen na dobu jejich společenského poměru, a § 28. cit. zák. mluví jen o plné moci udělené jednotlivým jednatelům a jinakým zmocněncům neb úředníkům společnosti, avšak ani to, ani ono zákonné ustanovení nevyklučuje, by některému ze společníků nebyla udělena prokura. Správné však jest, že nelze udělit prokuru jednotlivcům Emilu G-ovi a Richardu L-ovi, neboť by to přímo odporovalo ustanovení § 18 (3) cit. zák., podle něhož společenská smlouva, je-li několik zřízeno jednatelů, může povolati k zastupování společnosti také některého jednatele spolu s některým prokuristou, který jest oprávněným firmu spolupodepisovati. Z toho následuje, že lze udělit jen kolektivní prokuru, což platí v souzeném případě tím více, ano se podle § 12. smlouvy společenské znamenání firmy děje kolektivně. Na tom nemění nic, že podle § 12. smlouvy společenské jest společnost oprávněna ustanoviti jednoho neb více jednotlivých prokuristů, neboť toto ustanovení odporuje ustanovení § 18 (3) cit. zák. a jako takové nemá proto s hlediska § 4 (2) cit. zák. právního účinku.

N e j v y š š í s o u d změnil usnesení obou nižších soudů v ten rozum, že není závady, by se opovědi ze dne 25. listopadu 1928 ohlášené udělení prokury Richardu L-ovi a Emilu G-ovi s právem samostatného zastupování a znamenání firmy nezapsalo do obchodního rejstříku.

D ů v o d y :

Podle § 35 čís. 4 zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák. jest vyhrazeno usnesení společníků, zda má býti udělena prokura. Podle § 28 druhý odstavec tohoto zákona jsou povoláni ke zřízení prokuristů toliko všichni jednatele, nestanoví-li společenská smlouva nic jiného. Přísluší tedy všem společníkům usnáseti se o tom, zda má býti prokura vůbec udělena, přenesení prokury na určitou osobu náleží, pokud společenská smlouva nepředpisuje jinak, všem jednatelům dohromady. V souzeném případě vyslovuje § 12 společenské smlouvy, že společnost (»Gesellschaft«) jest oprávněna jmenovati jednoho nebo více prokuristů buď se samostatným zastupováním neb se zastupováním kolektivním (»einen oder mehrere Einzelprokuristen oder Kollektivprokuristen zu ernennen«) a dodává, že, jsou-li jmenováni prokuristé, může také jeden jednatel spolu s jedním prokuristou firmu zastupovati a znamenati. Opovědi

ze dne 25. listopadu 1928 oznámili jednatele Ludvík G. a Ferdinand K. (povolání k zastupování a znamenání firmy kolektivně) k zápisu do obchodního rejstříku zřízení dvou prokuristů se samostatným zastupováním totiž Richarda L-a a Emila G-a — kteří jsou zároveň společníky — na základě jednomyslného usnesení všech společníků ze dne 12. prosince 1928. Tomuto zápisu nepřekáží ani zákon ani společenská smlouva. Na udělení prokury usnesli se všichni společníci (§ 35 čís. 4 zákona čís. 58/1906) a opověď, oznamující zřízení určitých prokuristů podepsána jest oběma jednately (§ 28 (2) zákona o společnostech s r. o.). Rekursní soud správně uvádí, že není závady, by nebyli jmenováni prokuristy společníci, pokud ovšem nejsou jednately, neboť nevylučuje to ani zákon ani smlouva. Rovněž nevadí, že při usnesení společníků o zřízení prokuristů hlasovali společníci, kteří jsou jmenováni prokuristy. Ani to se nepřičí zákonu nebo společenské smlouvě. Zbývá tedy otázka, zda jest přípustno, aby byli zřízení dva prokuristé se samostatným právem k zastupování společnosti a k znamenání firmy, když jednatele podle společenské smlouvy jsou oprávněni k zastupování a k znamenání firmy jen kolektivně. Že není závady, by také společnost s r. o. zřídila si jednoho nebo více prokuristů, plyne z úvahy, že společnost s r. o. jest již po zákonu, nehledíc k výši vyměřené jí daně kupcem plného práva (§ 61 zák. čís. 58/1906), takže o ní platí předpisy všech čtyř knih obchodního zákona, pokud zákon číslo 58/1906 nemá ustanovení zvláštních, a přísluší jí proto také právo k zřízení prokury ať samostatné neb kolektivní (čl. 41 obch. zák.) Avšak také společenská smlouva připouští výslovně zřízení prokury té neb oné. Při tom jest lhostejno, zda jednatele zastupují společnost samostatně či kolektivně. Neprávem dovozuje tedy rejstříkový soud z doslovu § 12 společenské smlouvy, že by mohla býti zřízena toliko prokura kolektivní. Práví-li se v poslední větě tohoto paragrafu, že, jsou-li jmenováni prokuristé, může také jeden jednatel zastupovati společnost a znamenati firmu spolu s jedním prokuristou, jest tím naznačen jen další způsob znamenání a zastupování, který chce smlouva připustiti vedle ostatních a který by ovšem předpokládal zřízení prokury kolektivní (§ 18 třetí odstavec zákona čís. 58/1906). Nepřiléhá proto ani poukaz rekursního soudu k § 18 (3) uvedeného zákona, o který v tomto případě nejde, neboť žádnému z obou zřízených prokuristů neudílí se právo, by zastupoval společnost společně s jednatelem a s ním firmu znamenal, třebaže společenská smlouva, jak již bylo uvedeno, pamatovala i na tento případ. Napadené usnesení jest ve zřejmém rozporu se zákonem, dovolací stížnost jest odůvodněna a bylo rozhodnuto jak se stalo.

Čís. 8843.

Společenstva podle zákona ze dne 7. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

Rejstříkový soud jest oprávněn, by, rozhoduje o zápisu voleb nebo jinakých usnesení valné hromady společenstva, zkoumal věcnou správnost opovědi.

Členové společenstva jsou oprávněni stěžovati si do usnesení rejstříkového soudu, jímž byl povolen zápis zrušení společenstva, podali-li